
Strategia Uniunii Europene privind dezvoltarea industriei, comerțului și serviciilor

Prof. univ. dr. Constantin ANGHELACHE (*actincon@yahoo.com*)

Academia de Studii Economice din București / Universitatea „Artifex” din București

Conf. univ. dr. Mădălina-Gabriela ANGHEL (*madalinagabriela_anghel@yahoo.com*)

Universitatea „Artifex” din București

Conf. univ. dr. Florin Paul Costel LILEA (*florin.lilea@gmail.com*)

Universitatea „Artifex” din București

Drd. Doina BUREA (*doina.burea@yahoo.com*)

Academia de Studii Economice din București

Drd. Doina AVRAM (*doina.avram@gmail.com*)

Academia de Studii Economice din București

Abstract

În cadrul acestui articol, autorii au analizat strategia Uniunii europene în domeniul industriei, construcțiilor și serviciilor. Studiind statistica afacerilor în Uniunea Europeană, considerăm că aceasta acoperă dezvoltarea industriei, construcțiilor, comerțului, serviciilor care include și turismul. Din alt punct de vedere, o serie de alte direcții de dezvoltare în cadrul Uniunii Europene se referă la dezvoltarea științei, tehnologiei, a societății digitale ca și a multor aspecte privind piața muncii și activitatea socială. Strategia Uniunii Europene are la bază politica de a sprijini dezvoltarea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea afacerilor care să aibă la bază o productivitate ridicată, care să asigure creșterea economică, crearea de noi locuri de muncă și condiții sociale pentru sănătatea populației. Strategia Uniunii Europene vizează în primul rând simplificarea strategiei administrative, concomitent cu stimularea inovației, încurajarea producției sustenabile ca și a funcționării pieței interne a Uniunii Europene. În anul 2015, în Uniunea Europeană funcționau 22,8 milioane de întreprinderi mici și mijlocii, ceea ce reprezenta aproximativ 99,7% din totalul întreprinderilor nefinanciare existente în domeniul afacerilor care asigurau creșterea economică, dezvoltarea inovației, atragerea forței de muncă și integrarea socială în Uniunea Europeană.

Cuvinte cheie: *industrie și construcții, comerț, servicii, turism, afaceri*

Clasificarea JEL: *G20, L74, M21*

Introducere

Strategia Uniunii Europene vizează promovarea succesului antreprenorial, care să asigure îmbunătățirea mediului de afaceri pentru întreprinderile mici și mijlocii, care să aibă o contribuție din ce în ce mai mare în potențialul global al evoluției economice. Strategia Uniunii Europene până în anul 2020 privind programul de creștere a competitivității întreprinderilor mici și mijlocii are la bază un buget de circa 2,4 mld. de euro. Prin alocarea acestor sume impresionante se are în vedere îmbunătățirea accesului la finanțare, accesul pe piața Uniunii Europene, sprijinirea antreprenorilor și îmbunătățirea condițiilor de competitivitate pentru întreprinderile mici și mijlocii. De-a lungul timpului s-au făcut o sumedenie de propuneri astfel încât să se asigure creșterea potențialului întreprinderilor mici și mijlocii, înlăturarea obstacolelor care mai există încă și mai ales transformarea și asigurarea unei culturi antreprenoriale în Uniunea Europeană. Strategia Uniunii Europene în acest domeniu se referă la următoarele aspecte: îmbunătățirea calității antreprenoriale atât pentru bărbați cât și pentru femei, crearea unui mediu bazat pe administrare conform cerințelor, accesul la piața comunitară și sporirea condițiilor care să asigure atragerea investitorilor în activități antreprenoriale pentru toate țările Uniunii Europene.

Literature review

Anghelache, Anghel, Bardașu și Popovici (2014), Anghelache și Anghel (2014) au analizat evoluția sectorului turistic din România. Smeral (2009) analizează sectorul turistic din Europa, sub efectul crizei economice. Tykkä și colab. (2010) se concentrează asupra inovării firmelor în domeniul lemnului. Anghelache (2014), Anghelache, Manole și colab. (2014) au evaluat producția de servicii în România în perioada recentă. Antonakakis, Dragouni și Filis (2013) studiază rolul turismului în susținerea creșterii economice la nivel european. Restuccia (2010) se dezvoltă pe baza actualelor reglementări ale UE și a impactului acestora asupra pieței de ambalare activă și inteligentă a ambalajelor dedicate sectorului alimentar. Payne și Mervar (2010) analizează caracteristicile creșterii turismului în Croația. Anghelache, Marinescu și Diaconu (2015) discută despre producerea de servicii în România în perioada anterioară. Manole, Anghel și Popovici (2016) au prezentat o imagine de ansamblu a evoluției sectorului construcțiilor din România. Verma (2012) comentează rolul productivității totale a factorilor ca parametru explicativ pentru creșterea valorii adăugate în servicii. Brau, Di Liberto și Piliaru (2011) analizează impactul turismului asupra dezvoltării. Schubert, Brida și Risso (2011) comentează rolul turismului internațional în dezvoltarea economică și dezvoltarea țărilor din grupul de economii mici, ale căror economii depind în mare măsură de turism. Anghelache, Anghelache, Fetcu și Iarca (2011) au analizat sectoarele de construcții și servicii ale economiei

românești. Testa, Iraldo și Frey (2011) evaluează impactul reglementării legate de mediul înconjurător asupra companiilor din sectorul construcțiilor în unele regiuni ale Uniunii Europene, studiul lor ține cont de performanța competitivă. Prochniak (2011) abordează factorii determinanți ai creșterii economice în regiunea Europei Centrale și de Est. Anghelache, Fetcu și Anghel (2012) evaluează evoluția sectorului turistic din România în deceniul precedent. Herrendorf, Berthold și Akos (2012) comentează productivitatea scăzută în cazul țărilor sărace. Rogerson (2008) discută despre scăderea rezultatelor pe piața muncii în Europa. Seputiene (2007) se dezvoltă cu privire la relația dintre libertatea economică și creșterea economică în cadrul Uniunii Europene. Anghelache și colab. (2014) au analizat schimbul internațional de bunuri și servicii la nivelul economiei românești, ca parte a comerțului exterior al României. Anghelache (2010) a analizat producția de servicii în România. Pacheco-Torgal (2014) se dezvoltă în domeniul cercetării care vizează dezvoltarea materialelor de construcție sub egida programului Orizont 2020. Anghelache, Marinescu, Manole și Dumbravă (2008) au dezvoltat tendințele și evoluția sectorului construcțiilor din România.

Metodologia cercetării, date, rezultate și discuții

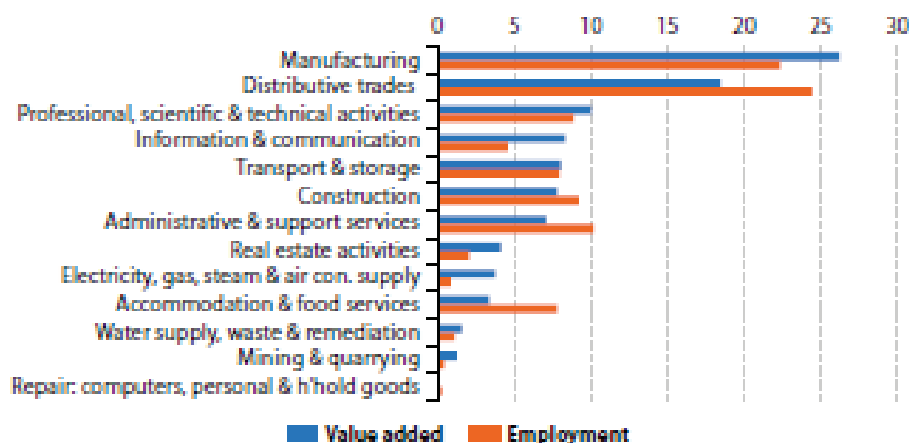
• Structura afacerilor

Studiind datele statistice publicate de Eurostat putem asigura și găsi răspunsuri la întrebările care se referă la structura mediului de afaceri din Uniunea Europeană, cu accent pe a evidenția nivelul valorii adăugate brute, al investițiilor, al accesului la piața muncii, în cele mai diversificate activități. Analiza respectivă se referă la faptul că în domeniul industriei și serviciilor țările s-au specializat, în felul lor pe anumite activități care trebuie să devină complementare și să asigure o cooperare mai largă în cadrul Uniunii Europene. Elementul esențial în ceea ce privește dezvoltarea industriei și serviciilor, îl reprezintă creșterea productivității și profitabilității, așa încât, să se asigure creșterea rezultatelor concrete evidențiate prin indicatorul cel mai sintetic de rezultate, produsul intern brut. În anul 2015, în totalul Uniunii Europene, s-a înregistrat o valoare adăugată brută de 6327 mld. euro care au reprezentat un factor esențial privind creșterea economică. Afacerile nonfinanciare, economice, au atins un nivel de 137 de milioane salariați, aproximativ 63% din totalul forței de muncă din Uniunea Europeană. Conform Rev. 2, sectoarele nonfinanciar, economice, producția manufacturieră au reprezentat cea mai largă sferă de cuprindere și de realizare a valorii adăugate brute. Două milioane de întreprinderi au generat 1637 de miliarde de euro valoare adăugată brută și au cuprins 29,8 milioane de salariați. Distribuția întreprinderilor comerciale, de asemenea au cunoscut un stadiu pozitiv de evoluție. În acest gen de întreprinderi au fost încadrate 32,7 milioane de persoane care au generat 1153 miliarde de

euro valoare adăugată brută. Din punct de vedere profesional, științific și tehnic, aceste activități au reprezentat o treime din valoarea adăugată brută și a cincea parte din forța de muncă angajată, existând o evoluție pozitivă în ceea ce privește sprijinul și în domeniul serviciilor și construcțiilor. În figura 1 contrastele privind valoarea adăugată brută și angajarea de salariați a fost suficient de diferită în ceea ce privește afacerile economice nefinanciare. În activitatea industrială de minerit, manufactură, electricitate, exploatarea gazului au fost o sumedenie de rezultate pozitive în care s-a remarcat sporirea an de an a valorii adăugate precum și numărul de salariați care au fost cuprinși în aceste activități. De asemenea în anumite activități din domeniul serviciilor cum ar fi în domeniul informațiilor și comunicațiilor, în domeniul științei și tehnologiei, s-a remarcat creșterea activității și atragerea unui număr din ce în ce mai mare de persoane. În contrast cu acestea, în sectorul construcțiilor și al unui număr de servicii cum ar fi cazare, servicii alimentare, servicii administrative ca și angajarea în domeniul computerelor, în domeniul activității în domeniul gospodăriei individuale, sau a distribuției activității comerciale pe sectoare de activitate, nivelul productivității muncii nu a fost la nivelul solicitat. Este de subliniat faptul că datele privind forța de muncă arată că a crescut cumva numărul salariaților cu contracte de muncă cu normă întreagă și deasemenea, a crescut într-o oarecare măsură și proporția salariaților part-time în unele activități care sunt pretabile acestui gen de activități.

Analiza valorii adăugate a activității economice nefinanciare și a ocupării forței de muncă, în Uniunea Europeană (%)

Figura 1

Sursa: Eurostat - Key figures on Europe 2016, pag. 123

Din punct de vedere al activității generale, al activității întreprinderilor cu activitate în sectorul economic nonfinanciar, un rol important l-au deținut microîntreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii, care au fost în număr de 22,7 milioane, care au contribuit cu 57,8% la realizarea valorii adăugate brute obținută din sectorul economic nonfinanciar. Putem aprecia că 9 din 10 întreprinderi, adică aproape 92,8%, erau microîntreprinderi care au mai puțin de 10 persoane salariate și care obțineau o valoare adăugată nonfinanciară mai scăzută, în jur de o cincime din valoarea adăugată brută realizată în întreprinderile mici și mijlocii. Nu mai puțin de două treimi, 66,8%, din afacerile economice nonfinanciare cuprindeau forță de muncă importantă, aproximativ 22,9 milioane de persoane care lucrau în acest sector, dintre care 17,5 milioane în producția manufacturieră, 10,7 milioane în construcții împreună cu cei care lucrau la un loc în acest sector asigurau 57,4% din rezultatele nonfinanciar economice. În aceste sectoare au fost încadrate, an de an, mai multe persoane asigurând pe această cale ca activitatea întreprinderilor mici și mijlocii ca și a microîntreprinderilor să constituie elementul de bază al formării clasei de mijloc în țările membre ale Uniunii Europene. Despre aceasta se poate vorbi mult mai mult, dar datele sintetizate în figura 2 relevă principalele activități în care s-a desfășurat activitatea, respectiv microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii și întreprinderile mari.

Analiza clasei de dimensiune a întreprinderii privind ocuparea forței de muncă, în Uniunea Europeană (% din totalul sectorial)

Figura 2

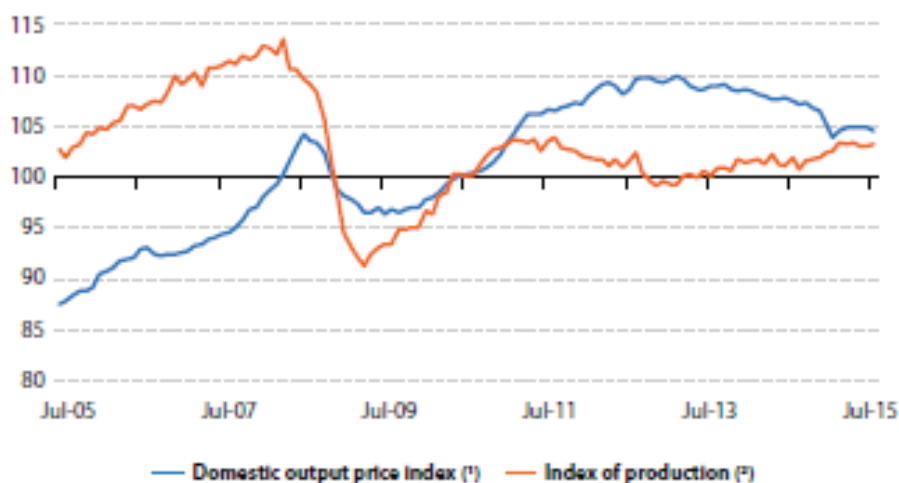

Sursa: Eurostat - Key figures on Europe 2016, pag. 124

Desigur, sunt date și cifrele care arată care sunt indicatorii care au asigurat această posibilitate de angajare a forței de muncă respectiv modul în care la nivelul Uniunii Europene a existat asemenea preocupare.

• Industria și construcțiile

Studiind rezultatele statistice pe baza indicatorilor de rezultate constatăm că în domeniul industriilor și construcțiilor activitatea a crescut într-un ritm susținut. Desigur în aceste două domenii de activitate se constată un ritm sporit de la un an la altul mai ales în domeniul industriei atât în ceea ce privește industria în Uniunea Europeană, cât și dezvoltarea industrială a fiecărei țări, precum și în domeniul construcțiilor. Constatăm că din aprilie 2009, s-au înregistrat creșteri an de an, cu o perioadă de 22 de luni în care s-a înregistrat creștere economică până în 2011. Deasemenea creșterea activității economice și de construcții ca rezultat concret, a contribuit la angajarea unui număr sporit de salariați, industria crescând în medie cu 4,7% în perioada 2008-2015. În figura 3 se prezintă grafic producția și indicatorul prețuri interne din industrie care nu cuprinde și construcțiile.

Sursa: Eurostat - Key figures on Europe 2016, pag. 125

Se constată că indicele prețurilor interne a crescut într-un ritm mai mic decât cel al producției până în anul 2008, după care s-a mai atenuat, dar a trecut începând cu 2009, în perioada crizei economico-financiare indicele prețurilor peste indicele producției, iar după aceea până în anul 2015 indicele prețurilor a fost net superior indicelui producției. Aceasta arată că inflația, pe fondul crizei a avut o influență negativă. În contrast cu această situație, dacă ne

întorcem să constatăm indicele prețurilor în 2009, se observă că până atunci acesta era un preț sustenabil care asigura menținerea unui nivel al prețurilor de piață, ale producției, care asigurau desfacerea relativă superioară. În ceea ce privește activitatea în domeniul construcțiilor constatăm că aceasta a fost mai constantă decât în domeniul industriei. Au existat perioade de creștere în acest domeniu, care au atins un vârf în 2008, scăzând apoi până în martie 2015, ca efect al reducerii activității de construcții cu aproximativ 26,2%. Producția în domeniul construcțiilor a crescut cu 6,7% în perioada aprilie 2014-iulie 2015, rămânând apoi la un nivel relativ stabil. Se constată că activitatea de construcții a fost superioară în o serie de țări care au avut capacitate de finanțare privată și guvernamentală, care a condus la depășirea declinului care s-a înregistrat în perioada de după criza economico-financiară. După 2014 se constată un ritm de creștere susținut al producției în domeniul construcțiilor, aceasta fiind comparată cu nivelul înregistrat din 2007 până în 2010. În tabelul 1 se prezintă modificarea anuală a ratei de creștere în domeniul industriei.

Ratele de creștere anuale pentru industrie (cu excepția construcțiilor)

Tabelul 1

	Index of production (%)					Domestic output price index (%)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
EU-28	6.8	3.1	-2.1	-0.5	1.1	3.1	6.1	2.8	0.0	-1.5
EA-19	7.3	3.4	-2.4	-0.7	0.8	2.7	5.7	2.8	-0.2	-1.5
Belgium	17.7	4.7	-2.7	0.9	1.0	5.4	8.1	3.5	0.6	-4.6
Bulgaria	2.1	5.9	-0.2	-0.1	1.7	7.1	8.6	5.3	-1.3	-0.9
Czech Republic	8.2	5.9	-0.8	0.1	5.0	1.3	5.5	2.1	0.8	-0.8
Denmark	2.0	1.9	0.1	0.4	0.8	6.4	7.8	2.5	2.2	-2.3
Germany	10.9	7.2	-0.3	0.2	1.3	1.5	5.1	1.7	0.0	-0.9
Estonia	22.9	19.7	1.5	4.2	2.4	1.7	4.6	3.4	9.9	-2.3
Ireland	7.5	-0.4	-1.5	-2.2	20.9	1.5	6.5	3.1	1.5	-0.3
Greece	-6.1	-5.8	-2.1	-2.7	-2.0	6.1	7.4	4.9	-0.7	-0.8
Spain	0.8	-1.7	-6.9	-1.7	1.7	3.7	6.9	3.8	0.6	-1.3
France	5.0	2.4	-2.6	-0.7	-1.1	2.7	5.4	2.8	0.3	-1.3
Croatia	-1.6	-1.2	-5.3	-2.0	1.3	4.3	6.4	7.0	0.4	-2.7
Italy	6.8	1.2	-6.3	-3.2	-0.5	3.1	5.1	4.1	-1.2	-1.8
Cyprus	-1.7	-7.7	-9.6	-13.5	-0.9	4.0	5.9	8.1	-2.1	-3.1
Latvia	14.4	8.8	6.2	-0.4	-0.9	-0.2	8.8	5.3	1.1	0.1
Lithuania	6.1	6.6	3.7	3.3	0.2	3.9	10.4	5.6	-0.3	-5.1
Luxembourg	8.7	1.9	-5.3	-3.9	5.7	1.5	4.4	3.6	1.3	-4.8
Hungary	10.3	5.7	-1.4	1.5	7.2	7.3	6.1	5.3	-0.5	-2.1
Malta	8.6	-0.1	5.4	-5.7	-5.8	11.5	2.2	2.3	0.9	-1.2
Netherlands	7.8	-0.7	-0.5	0.5	-3.0	4.2	9.8	3.8	-1.3	-3.2
Austria	6.7	6.8	-0.3	0.8	0.8	4.0	4.8	0.9	-1.0	-1.5
Poland	11.1	6.7	1.2	2.3	3.4	3.7	7.6	3.6	-1.2	-1.4
Portugal	1.6	-1.0	-6.1	0.5	1.8	3.6	6.0	2.9	0.1	-1.2
Romania	4.9	7.9	2.5	7.5	6.3	4.0	6.6	4.8	3.7	0.2
Slovenia	6.9	2.7	-0.5	-1.4	1.7	2.0	3.8	1.0	0.3	-1.1
Slovakia	8.2	5.3	8.0	5.2	3.7	-2.8	2.7	3.8	-0.2	-3.6
Finland	5.3	1.7	-1.5	-3.2	-2.1	6.7	5.8	2.3	0.9	-0.9
Sweden	8.7	2.6	-1.2	-4.6	-1.7	3.0	0.9	-0.3	-0.7	0.1
United Kingdom	3.1	-0.6	-3.0	-0.2	1.5	5.4	9.7	2.2	1.0	-2.3
Norway	-5.4	-4.5	2.7	-5.0	3.6	8.5	8.0	-0.1	2.9	0.4
Switzerland	-	-	-	-	-	0.6	0.2	-0.5	-0.1	-0.7
Montenegro	-	-10.2	-7.1	10.6	-11.4	-	-	-	-	-
FYR of Macedonia	-4.8	6.9	-2.8	3.2	4.8	8.7	12.4	4.6	0.4	-1.2
Serbia	1.1	2.5	-2.6	6.0	-6.6	12.1	14.4	5.6	3.0	1.0
Turkey	12.6	9.5	2.4	3.5	3.5	6.2	12.3	6.1	5.7	10.1
Bosnia and Herzegovina	4.2	2.3	-3.6	5.2	0.1	-	-	-	-	-

Sursa: Eurostat - Key figures on Europe 2016, pag. 127

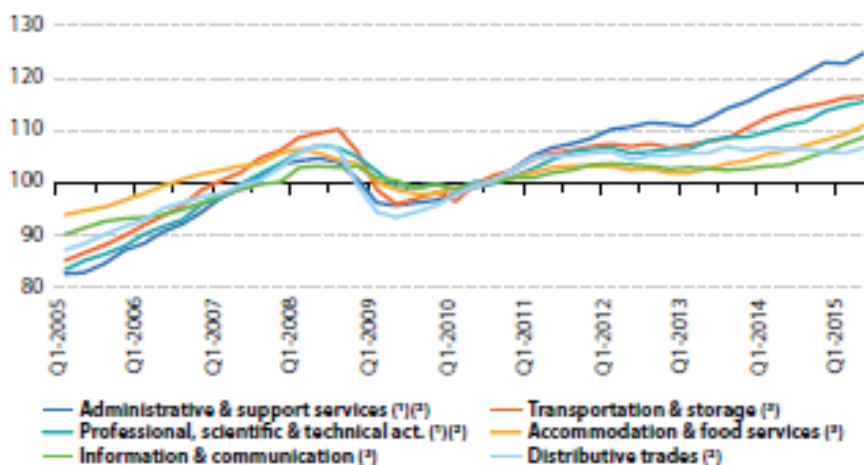
România, începând din 2010 a înregistrat creșteri susținute, ceva mai redus în 2014 și 2015 când a fost sub un procent. Constatăm că multe țări, între care Franța, Croația, Italia, Belgia, Bulgaria, Finlanda, Suedia au avut perioade de după criza economico-financiară de scădere a ratei de creștere în domeniul industriei. De asemenea, același trend s-a înregistrat oarecum și în domeniul creșterii indicelui prețurilor pe plan intern.

• Serviciile

În mod tradițional, afacerile pe termen scurt s-au concentrat nu numai în domeniul construcțiilor și industriei, dar a cunoscut o creștere și în domeniul serviciilor care au crescut an de an. Cifra de afaceri în domeniul serviciilor în termeni ai prețurilor curente a fost cu 8,8% mai mică în 2009 comparativ cu anii următori, 2010, 2011, în care s-a constatat o creștere de 4,7-5%. Contribuția serviciilor la creșterea economică, în perioada 2012-2015, a rămas totuși mai modestă, crescând de la 0,4% în 2012, la 0,9% în 2013, 1,4% în 2014, 1,6% în 2015 și aproximativ același ritm de creștere în 2016. Putem aprecia că din punct de vedere al valorii înregistrate în domeniul serviciilor în 6 categorii ale acestora s-au înregistrat cu 9,4% mai puțin în 2009 și 2010 față de perioadele anterioare. Din punct de vedere profesional, științific și tehnic activitățile comerciale, activitățile în domeniul bunurilor de servicii, au cunoscut nivele uneori mai ridicate. Astfel în a doua parte a anului 2005 cifra de afaceri a crescut cu 16,9%, iar în domeniul comunicațiilor și informației creșterea a fost de 9,8%. În figura 4 sunt prezentate ratele de creștere pentru serviciile administrative, profesional-științifice, informații, comunicații, transport și depozitare, servicii, comerț, în care se constată că în perioada 2009-2010 a fost un declin determinat de criza economico-financiară care apoi în toate sectoarele a crescut până în anul 2016.

Indicele cifrei de afaceri, activitățile de servicii selectate, în țările Uniunii Europene (2010 = 100)

Figura 4

Sursa: Eurostat - Key figures on Europe 2016, pag. 128

De asemenea tabelul 2, arată rata de creștere anuală a indicelui cifrei pentru serviciile care sunt prezentate în graficul respectiv. În ceea ce privește țara noastră constatăm că din 2013 până în 2014 s-au înregistrat creșteri uneori semnificative ale activității în aceste domenii.

Ritmurile anuale de creștere pentru indicele cifrei de afaceri, servicii selectate (%)

Tabelul 2

	Distributive trade		Transport and storage		Accommodation and food services		Information and communication activities		Professional, scientific and technical activities (1)		Administrative and support activities (1)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
EU-28	1.7	0.2	1.3	5.0	0.5	3.3	-0.5	1.6	1.7	3.3	2.1	6.1
EA-19	-0.5	0.5	0.1	1.6	0.0	2.0	-1.7	1.4	-0.3	1.3	0.0	4.3
Belgium	0.8	1.3	-7.9	-4.7	3.3	5.4	0.6	1.0	5.6	-0.8	8.7	16.6
Bulgaria	3.5	-10.2	8.8	-2.7	6.0	5.8	1.6	-4.0	-3.8	-0.4	6.7	7.1
Czech Republic	2.1	4.3	3.0	4.3	1.1	2.5	-2.6	0.7	-6.5	-1.9	7.4	3.6
Denmark	-2.3	-5.5	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Germany	-0.1	0.7	0.3	2.1	1.0	3.6	-0.4	3.0	2.2	4.9	0.4	9.1
Estonia	15.2	-7.0	-5.9	-2.5	8.1	7.5	3.1	2.2	-9.0	1.5	-6.7	-2.9
Ireland	-5.0	-2.4	:	:	-1.9	10.9	:	:	:	:	:	:
Greece	-10.1	7.0	-4.4	-7.0	4.8	12.7	-9.3	-7.7	-8.9	-2.3	-3.5	-1.2
Spain	-1.8	3.0	-0.4	4.7	0.1	4.7	-5.7	-0.3	-1.8	-0.3	-3.1	0.9
France	0.0	-0.6	0.5	1.0	-0.8	-1.2	-1.7	-0.5	0.0	0.8	0.0	2.7
Croatia	1.2	-1.4	-0.3	1.1	19.3	1.7	-4.2	-1.7	-0.8	2.3	0.8	-6.7
Italy	-2.5	0.7	0.0	1.1	-2.4	-0.1	-5.7	-3.4	-2.2	-2.1	-4.2	-1.7
Cyprus	-10.7	-0.9	-1.3	-0.6	-3.9	2.0	16.0	-3.3	-11.7	7.7	-12.8	-3.7
Latvia	4.9	-0.5	-2.1	-0.4	6.9	7.9	8.2	2.8	4.8	-2.9	16.3	4.3
Lithuania	6.8	3.0	8.3	6.0	7.5	7.5	2.9	2.8	17.6	10.5	12.9	2.5
Luxembourg	4.5	3.9	7.0	4.6	5.0	2.9	4.7	1.1	8.5	8.1	9.3	5.7
Hungary	4.7	8.4	10.6	12.8	14.9	22.5	16.9	7.5	10.6	15.6	18.6	3.7
Malta	0.7	2.4	5.7	7.1	7.3	9.9	1.9	-9.4	6.4	12.2	-3.3	-8.9
Netherlands	-3.1	-1.8	0.6	2.7	0.9	5.7	-2.5	2.6	-0.5	7.8	1.1	4.1
Austria	-2.3	-1.4	1.1	-0.4	3.9	3.7	0.2	-0.1	1.1	3.3	2.8	-0.3
Poland	2.7	0.5	5.0	7.4	5.8	5.7	2.8	7.8	5.4	3.9	9.1	15.7
Portugal	-2.5	-2.3	0.9	0.1	-3.4	3.9	-5.5	-1.8	-7.9	-5.2	-5.2	-0.2
Romania	2.7	0.5	9.9	4.0	2.8	3.6	4.6	2.5	4.7	5.9	14.7	4.2
Slovenia	-0.6	7.6	0.5	6.1	-1.2	2.1	-0.1	7.2	-2.7	-2.5	3.0	2.4
Slovakia	2.6	5.5	10.4	4.9	3.2	3.3	4.6	3.3	18.7	-1.8	16.0	7.7
Finland	-3.2	-0.8	-1.5	-0.8	1.1	0.8	2.5	8.5	0.8	3.0	-0.4	0.5
Sweden	-0.6	4.9	-1.6	0.5	5.2	4.8	-1.0	4.5	-0.7	7.6	0.5	2.6
United Kingdom	8.9	-0.5	7.7	7.7	0.9	6.4	2.7	7.6	7.8	8.1	7.8	11.4
Turkey	9.0	12.0	11.0	12.3	15.4	13.3	8.7	6.9	9.7	-0.5	11.0	10.8

Sursa: Eurostat - Key figures on Europe 2016, pag. 129

În alte țări constatăm cifre negative ceea ce are la bază probabil suprasaturația pieței interne sau scăderea interesului persoanelor, consumatorilor, pentru aceste genuri de servicii. Putem constata că în unele țări cum este Belgia s-au înregistrat scăderi în 2013 și 2014, cu 7,9%, respectiv 4,7% în domeniul transportului și depozitării. De asemenea, tot în această perioadă constatăm că unele țări cum ar fi Italia, au înregistrat scăderi continue aproape la toate categoriile de servicii supuse atenției. Slovenia se află în aceeași situație ca și Finlanda sau Suedia. Trebuie văzut că în strategia Uniunii Europene se urmărește ca în toate țările membre să se asigure un ritm mai susținut de creștere a producției în domeniul serviciilor.

- **Turismul**

Un serviciu particular în domeniul fiecărei țări dar și global al Uniunii Europene îl reprezintă activitatea în domeniul turismului. În anul 2015, în medie, în totalul Uniunii Europene s-a estimat un număr de 1,2 mld. de călătorii turistice pentru personal care merge în scop de recreere sau afaceri. Această activitate a reprezentat 74,9% din totalul călătoriilor pe plan intern și mai puțin în plan extern. În tabelul 3 se prezintă condițiile de cazare în anul 2014 în țările membre ale Uniunii Europene.

Unități de cazare turistică

Tabelul 3

	Number of establishments (units)	Number of bed places (thousands)	Nights spent by residents and non-residents (millions)
EU-28 (*)	570.268	30.913,0	2.684,0
Belgium	5.139	366,2	32,6
Bulgaria	3.163	394,3	21,7
Czech Republic	9.013	710,4	42,9
Denmark	1.118	420,0	29,6
Germany	50.925	3.318,6	366,5
Estonia	1.409	58,1	5,8
Ireland	6.574	205,9	29,2
Greece	34.522	1.238,6	95,1
Spain	47.689	3.483,0	404,0
France	28.895	5.109,9	402,3
Croatia	67.724	893,8	66,1
Italy	158.402	4.849,4	378,2
Cyprus	802	87,6	13,7
Latvia	644	39,1	4,2
Lithuania	2.062	72,9	6,5
Luxembourg	434	64,9	2,9
Hungary	4.176	435,6	26,1
Malta	166	40,9	8,8
Netherlands	9.214	1.373,6	99,8
Austria	20.329	938,6	110,4
Poland	9.885	694,0	66,6
Portugal	3.429	519,9	55,0
Romania	6.191	3.090	20,2
Slovenia	2.900	106,6	9,5
Slovakia	2.687	149,1	10,8
Finland	1.408	251,0	19,8
Sweden	4.269	805,3	52,3
United Kingdom (*)	870.79	4.001,0	303,6
Iceland (*)	976	-	4,3
Liechtenstein	86	2,0	0,1
Norway	2.707	575,3	30,6
Switzerland (*)	5.541	398,6	41,3
Montenegro (*)	524	149,3	9,2
FYR of Macedonia	441	43,4	1,5
Serbia	987	102,4	6,0
Turkey	-	-	130,0

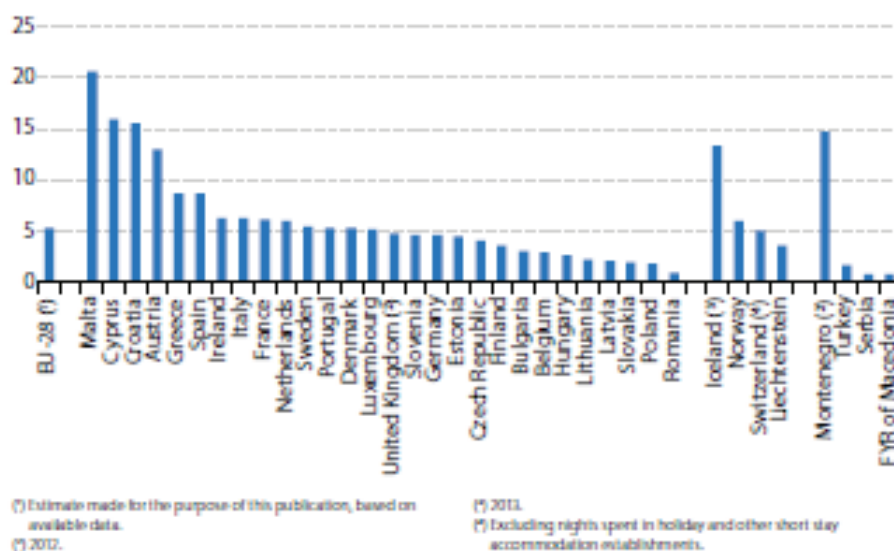
Sursa: Eurostat - Key figures on Europe 2016, pag. 130

În România existau 6191 de unități de cazare care acomodau aproximativ 3.090.000 de turiști. Noaptele de cazare în spațiile rezidente și non-rezidente au reprezentat în România 20,2 milioane de persoane. Majoritatea țărilor au înregistrat un ritm oarecum ridicat al creșterii numărului de turiști care au vizitat țara sau care au plecat din țară, numărul de unități de locuit s-a îmbunătățit cu aproximativ 105 în toate țările, numărul de nopți de cazare a sporit și acesta, existând desigur o serie de țări care au un specific pronunțat turistic și care au înregistrat un număr relativ ridicat de turiști. Astfel, în Malta, în Slovenia, în Cipru, în Grecia, în Spania, Portugalia, Franța, Regatul Unit

al Marii Britanii și Irlandei de Nord, s-a înregistrat o creștere substanțială a numărului de turiști care au vizitat aceste țări, al numărului de locuri de cazare existente și mai ales al numărului de nopți de cazare. De asemenea a crescut și numărul vizitatorilor în scop de afaceri în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene care dau o semnificație ridicată asupra importanței acestei activități.

Intensitatea turismului, în anul 2014 (nopți petrecute de rezidenți și nerezidenți în unitățile de cazare turistică pe locuitor)

Figura 5

Sursa: Eurostat - Key figures on Europe 2016, pag. 131

În figura 5 privind intensitatea turismului se arată că nopțile de cazare în spațiile rezidente și non-rezidente ale turiștilor au crescut. Astfel și din reprezentarea grafică se constată că Malta, Cipru, Croația, Austria, Grecia, Spania, Irlanda, Italia, Franța sau Olanda au reprezentat o atracție deosebită pentru turiști, țările respective având și un potențial turistic ridicat reprezentat prin unitățile de cazare turistică, numărul de locuri care au asigurat creșterea numărului de nopți de cazare. Un alt factor esențial îl reprezintă numărul turiștilor care au revenit în aceleași zone de cazare turistică sau în scop turistic în o serie de țări. România are un potențial turistic foarte ridicat, dar din punct de vedere al dezvoltării industriei turistice este rămasă foarte mult în urma statelor membre ale Uniunii Europene. Privind cu atenție constatăm că

ne aflăm teoretic pe ultimul loc din țările membre ale Uniunii Europene și chiar comparat cu Turcia, Serbia sau Macedonia, țări care vizează intrarea în Uniunea Europeană. În graficul respectiv se constată că România are potențial dar trebuie să facă eforturi financiare, eforturi susținute pentru a asigura creșterea activității turistice și pe această cale îmbunătățirea contribuției acestei activități la realizarea indicatorului de rezultate, produs intern brut.

Concluzii

Din analiza efectuată rezultă că Uniunea Europeană are o strategie precisă, de dezvoltare a activității industriale, a comerțului intern, a serviciilor și nu în ultimul rând a turismului. A doua concluzie este aceea că dezvoltarea acestor activități cuprinse în strategia de evoluție a Uniunii Europene pe ansamblul său până în 2020, depinde de potențialul fiecărei țări și mai ales de capacitatea de investiție a fiecărei țări în domeniile sensibile cum sunt industria, construcțiile, turismul sau sistemul informatic și altele. Constatăm că România trebuie să facă eforturi mari pentru a putea să se integreze în proiecte de dezvoltare economică europene, aceasta însemnând să vină cu anumite activități proprii în care este competitivă din punct de vedere al prețurilor, al investițiilor și al nivelului de tehnologie pe care îl presupune această strategie a Uniunii Europene. Desigur, având în vedere cifrele prezentate care au stat la baza analizei comparative a evoluției în timp dar și între statele membre ale Uniunii Europene precizăm că aceasta se poate extinde în sensul de a utiliza metode econometrice care să ne cuantifice mai precis perspectivele de evoluție a fiecărui domeniu de activitate, atât în plan general al Uniunii Europene cât și al fiecărei țări membre. Desigur, utilizând metode econometrice putem asigura și o previziune mai aproape de realități care să stea la baza îmbunătățirii eforturilor către o dezvoltare economică armonioasă și eficientă.

Bibliografie

1. Anghelache, C., Marinescu, R. T. and Diaconu, A. (2015). *Production of Services during the last Year*; International Symposium "Romanian on the Recovery Path – Economic-Financial Decisions under Risk", Bucharest, Editura „Artifex” București, 247-252
2. Anghelache, C., Anghel, M. G., Bardașu, G. and Popovici, M. (2014). *Evolution of Tourism Services in Romania*, International Symposium „Programs for Romania’s Economic Recovery in the Horizon 2020 Perspective”, Editura „Artifex” București, 186-201
3. Anghelache, C. et al. (2014). International Exchange of Goods and Services. *Romanian Statistical Review Supplement*, 7, 90-97
4. Anghelache, C. et al. (2014). The Evolution of the Services to the Population. *Romanian Statistical Review Supplement*, 4, pp. 183-189
5. Anghelache, C., Manole, A. et al (2014). Production of Services in Romania. *Romanian Statistical Review Supplement*, 1, 151-153
6. Anghelache, C. and Anghel, M. G., (2014). Tourism Services in Romania. *ART ECO - Review of Economic Studies and Research*, 5 (2), 90-95

-
7. Anghelache, C. (2010). Production of services. *Romanian Statistical Review Supplement*, 3
 8. Anghelache, C., Fetcu A. E. and Anghel, M. G (2012). Considerations Regarding the Evolution of Tourism in the Last Decade. *Romanian Statistical Review Supplement*, Trim II, 265–270
 9. Anghelache, G. V., Anghelache, C., Fetcu A. E. and Iarca, I. (2011). *Investments in Constructions and Production of Services. ART ECO – Review of Economic Studies and Research*, 2 (3), 62-69
 10. Anghelache, C., Marinescu, R. T., Manole, A. and Dumbravă, M. (2008). *Activitatea de construcții în România. Tendințe și evoluție*, Simpozionul Științific Internațional „România în procesul integrării europene”, București, *Romanian Statistical Review Supplement*, 265-273
 11. Antonakakis, N., Dragouni, M. and Filis, G. (2013). How strong is the linkage between tourism and economic growth in Europe?. *Economic Modelling*, 44(C), 142-155
 12. Brau, R., Di Liberto, A. and Piliaru, F. (2011). Tourism and development: A recent phenomenon built on old (institutional) roots?. *The World Economy*, 34(3), pp. 444-472
 13. Herrendorf, Berthold and Akos Valentinyi (2012). Which Sectors Make Poor Countries so Unproductive?, *Journal of the European Economic Association*, 10, 323–341
 14. Manole, A., Anghel, M. G. and Popovici, M. (2016). Evoluția activității în construcții. *ART ECO - Review of Economic Studies and Research*, 7 (4), 154-159
 15. Pacheco-Torgal, F. (2014). Eco-efficient construction and building materials research under the EU Framework Programme Horizon 2020. *Construction and Building Materials*, 51, 151-162
 16. Prochniak, M. (2011). Determinants of economic growth in Central and Eastern Europe: The global crisis perspective. *Post-Communist Economies*, 23 (4), 449-468
 17. Restuccia, D. (2010). New EU regulation aspects and global market of active and intelligent packaging for food industry applications. *Food Control*, 21 (11), 1425-1435
 18. Rogerson, R. (2008). Structural Transformation and the Deterioration of European Labor Market Outcomes. *Journal of Political Economy*, 116, 235–259
 19. Payne, J.E. and Mervar, A., 2010. Research note: The tourism-growth nexus in Croatia. *Tourism Economics*, 16 (4), pp. 1089-1094.
 20. Schubert, F.S., Brida, J.G. and Risso, W.A. (2011). The impacts of international tourism demand on economic growth of small economies dependent of tourism. *Tourism Management*, 32 (2), pp. 377-385
 21. Seputiene, J. (2007). The evolution of economic freedom and its relationship with economic growth in the European Union. *Social Research*, 2 (10), pp. 161-168
 22. Smeral, E. (2009). The Impact of the Financial and Economic Crisis on European Tourism. *Journal of Travel Research*, 48 (1), 3-13
 23. Testa, F., Iraldo, F. and Frey, M. (2011). The effect of environmental regulation on firms' competitive performance: The case of the building & construction sector in some EU regions. *Journal of Environmental Management*, 92 (9), 2136-2144
 24. Tykkä, S. et al. (2010). Development of timber framed firms in the construction sector — Is EU policy one source of their innovation?. *Forest Policy and Economics*, 12 (3), 199-206
 25. Verma, R. (2012). Can Total Factor Productivity Explain Value Added Growth in Services. *Journal of Development Economics*, 99, 163–177
- *** Eurostat - Key figures on Europe 2016
-